

Alueiden komitean lausunto aiheesta "Urheilun eurooppalainen malli"

(1999/C 374/14)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan komission PO X:n neuvotteluasiakirjan "Urheilun eurooppalainen malli" sekä PO X:n valmisteluasiakirjan "Yhteisön toiminnan kehitys ja tulevaisuudennäkymät urheilun alalla",

ottaa huomioon työvaliokuntansa 15. heinäkuuta 1998 Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 198 c artiklan neljännen kohdan nojalla tekemän päätöksen laatia aiheesta lausunto ja antaa sen valmistelu valiokunta 7:n "Koulutus – Ammattikoulutus – Kulttuuri – Nuoriso – Liikunta – Kansalaisten oikeudet" tehtäväksi,

ottaa huomioon valiokunta 7:n heinäkuun 1. päivänä 1999 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 37/99 rev. 2, jonka esittelijät olivat Udo Mientus (D) (PSE) ja Jean-Pierre Grafé (B) (PPE),

ottaa huomioon alueiden komitean marraskuun 20. päivänä 1997 hyväksymän lausunnon "Tytttöjen ja poikien tasavertaiset vapaa-ajanviettomahdollisuudet ja tasavertaisuus erityisesti EU:n nuoriso- ja liikuntaohjelmissa", CdR 182/97 fin, jonka esittelijä oli Barbro Sundbäck⁽¹⁾,

hyväksyi 15. ja 16. syyskuuta 1999 pitämässään 30. täysistunnossa (syyskuun 16. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Johdanto

1.1. Alueiden komitea katsoo, että urheilun nykyiset haasteet huomioon ottaen Euroopan unionin tulisi antaa panoksensa keskusteluun urheilutoiminnan kehityksen parantamisesta. Tässä asiassa on luonnollisesti kunnioitettava toissijaisuusperiaatetta, valtion sekä alue- ja paikallistason viranomaisten vastuualueita ja ennen kaikkea urheilujärjestöjen rakenteellista itsenäisyyttä. AK on tyytyväinen komission aloitteeseen analysoida perinpohjaisesti eurooppalaisen urheilun ominaispiirteitä pääosasto X:n neuvotteluasiakirjassa "urheilun eurooppalainen malli". Lisäksi se kannattaa erityisen ponnekkaasti avointa neuvotteluprosessia, jonka puitteissa analyysi on tehty ja joka on antanut kaikille asianosaisille mahdollisuuden tuoda esiin näkökantansa.

1.2. AK esittää, että komissio ottaa komitean näkemykset huomioon kertomuksessaan, jonka Wienin Eurooppa-neuvosto kehotti sitä esittämään Helsingin Eurooppa-neuvostolle nykyisten urheilurakenteiden säilyttämisestä ja urheilun yhteiskunnallisen tehtävän turvaamisesta.

2. Yleistä

2.1. Komissio korostaa urheilun kiistatonta merkitystä Euroopan unionin jäsenvaltioille ja erityisesti alue- ja paikallisyhteisöille nostamalla urheilun EU:n tasolla käsiteltäväksi aiheeksi. Urheilusta on tullut tärkeä, jopa välttämätön yhteiskunnallinen tekijä.

2.2. Eurooppalainen urheilu ja sen vakiintuneet rakenteet, joita komissio yrittää kuvailla "urheilun eurooppalaisessa mallissa", ovat erittäin monitahoisia ja monimutkaisia. Niiden avulla on yhtäältä voitu kehittää "Urheilu kaikille" -käsite, joka korostaa urheilun yhteiskunnallisia, kasvatuksellisia, terveydellisiä ja ympäristöllisiä arvoja, ja toisaalta monimuotoinen kilpailumalli, jonka sarjajärjestelmää nousu- ja putoamismahdollisuuksineen komissio on erityisesti tähdentänyt.

2.3. Urheilun kehitys ja sen viestimien välittämä vaikutus pakottavat tästedes urheiluliikkeen omaksumaan kaksi uutta arvoa, jotka saattavat nivoutua yhteen urheilulajin suosion perusteella: taloudellinen ja viihteellinen arvo.

2.4. Niin yksilön kuin kaupallisuuden, teollisuuden, matkailun, viihteen jne. kannalta urheilusta on tullut merkittävä taloudellinen parametri. Urheilun ja sen eri harrastustasojen, ennen kaikkea huippu- ja ammattilaisurheilun rahoitus samoin kuin television ja kaupallisten yhteistyökumppaneiden valta ja vaikutus kilpailutoiminnan hallinnoimisessa pakottavat noudattamaan sellaisia budjetti- ja talousstrategioita, jotka eivät enää kuulu pelkkään urheiluun. Tässä mielessä urheilun alkuperäinen asema on tyystin muuttunut, ja urheiluliike joutuu tekemisiin sellaisten velvoitteiden kanssa, jotka eivät kuulu liittojen ja seurojen perinteisiin rakenteisiin sellaisina kuin ne alunperin oli luotu.

2.5. Urheiluliitot joutuvat yhä enemmän tekemisiin taloudellisten kysymysten kanssa. Liitot ovat alkaneet muistuttaa toiminnaltaan eräänlaisia urheilualan palveluyrityksiä, ja eräillä huippu- ja kilpaurheilun aloilla niistä on jopa tullut markkinoiden laeille alistettuja yrityksiä. Ne toimivat yhä useammin

⁽¹⁾ EYVL C 64, 27.2.1998, s. 81.

täysimittaisen työnantajan roolissa. Tähän sisältyy myös velvollisuus osallistua nykyistä enemmän urheilijoiden perus-, täydennys- ja jatkokoulutukseen.

2.6. Näin ollen AK korostaa, että Euroopan urheiluliikkeen on pohdittava pragmaattisesti ja johdonmukaisesti kehityksensä liittyviä taloudellisia rajoitteita. Tässä yhteydessä sarjamuotoinen kilpailujärjestelmä, jota komissio aivan oikein korostaa yhtenä eurooppalaisen mallin peruspääpiirteenä, vaikuttaa yhdeltä keskeisistä muuttujista. Vaikka järjestelmä vastaakin täysin urheilullisia vaatimuksia, se ei enää tyydytä ammattiurheilun sektoria, jonka on kehittyäkseen tehtävä taloudellisia sijoituksia.

2.7. Haaste on merkittävä, jos halutaan samanaikaisesti varjella eurooppalaiselle mallille ominaisia kulttuurisia, kasvatuksellisia ja yhteiskunnallisia arvoja ja puolustaa johdonmukaisesti urheilijoiden taloudellisia etuja unohtamatta urheilumaailman taloudellisia panoksia. Olisikin tehtävä ehdotuksia siitä, miten ammattiurheilijoita koskevia puite-edellytyksiä voitaisiin yhtenäistää. Niihin sisältyvät myös taloudellisesti vahvojen ja heikkojen urheiluseurojen välisen epäoikeudenmukaisen kilpailun vastaiset aloitteet.

3. Erityishuomioita

3.1. Ensimmäinen luku: urheilun eurooppalainen malli

3.1.1. Ensimmäisen luvun erittelyssään komissio pyrkii tuomaan esiin ongelmat, joita se on kohdannut soveltaessaan taloudellisia kriteerejä urheiluun, ja yksilöi eri eturyhmät (liitot, seurat, järjestäjät, viestimet, jne.) sekä luetteloi tärkeimmät ongelmat.

3.1.2. Alueiden komitea tähdentää, että urheiluseurojen merkitys yhteiskuntamme kulttuurisessa ja sosiaalisessa kehityksessä ei ole väheksyttävä. Tässä yhteydessä se katsoo, että komissio vaikenee kunnallisten yhteisöjen keskeisestä roolista näiden antaessa tukea paikalliselle urheiluliikkeelle niin budjetin kuin perusrakenteiden tasolla. AK katsoo, että komission pitää korostaa tätä näkökohtaa ja huolehtia sen puolustamisesta ja tukemisesta.

3.1.3. Komissio vertaa eurooppalaista järjestelmää Pohjois-Amerikassa vallitsevaan järjestelmään. AK:n mielestä viimeksi mainittu keskittyy liikaa urheilussa vallitsevan yritys- ja markkinahengen hoitoon ja erottaa selkeästi ammattiurheilun amatööriurheilusta, joiden rakenteetkin poikkeavat täysin toisistaan. Komitea luottaakin edelleen eurooppalaiseen yhteiskunnallis-kulttuuriseen malliin ja asettaa sen etusijalle.

3.1.4. Komission tavoin AK korostaa eurooppalaisen mallin erityispiirteitä ja toivoo, ettei taloudellinen yhdentymisen tapahtuisi perinteisten arvojen kustannuksella. Se kehottaa komissiota kiinnittämään erityistä huomiota koulun merkityk-

seen urheilussa yleensä ja ennen kaikkea huippu- ja ammattiurheilijoiden koulutuksessa.

3.1.5. AK myöntää, että urheilun merkitys ja vahva asema tiedotusvälineissä voivat johtaa kähmintä- ja sivuilmioihin poliittisella, rahallisella, yhteiskunnallisella ja henkilökohtaisella tasolla. Urheilua ei voi kuitenkaan syyttää siitä, mitä yhteiskunta tai yksilö urheilusta tekee. AK kehottaa komissiota aina erottamaan selvästi toisistaan urheiluhengen ja lahjonnan.

3.1.6. Urheilun kehityksestä (2. luku) AK on sitä mieltä, että muutosten kuvaus on esitetyssä muodossa epätarkka ja osittain väärä. Ennen vuotta 1950 oli pidetty lukuisia urheilutilaisuuksia, jotka eivät liittyneet kilpailutoimintaan. Euroopan yhdentymisen ja eurooppalaisen kilpaurheilun rinnastaminen tuntuu melko väkijäsenä, koska eurooppalaisia mestaruuskisoja on järjestetty jo vuodesta 1886.

3.1.7. Aliarvioimatta veikkaustoiminnan panosta useimmissa EU:n valtioissa urheilun rahoitus lepää pääasiallisesti valtion sekä alue- ja kunnallistason viranomaisien hartioilla. Sponsoroinnista on tullut väistämätön lisätekijä rahoituksessa, mutta näin on useimmiten vain niissä lajeissa, joiden ammattilaissektori saa laajaa julkisuutta tiedotusvälineissä. AK toivookin suunniteltavan asianmukaisia toimia, joilla tasoitetaan yhtäältä joukkoviestimissä näkyvästi esillä olevien ja toisaalta joukkoviestintien ja suurten katsojamassojen kannalta vähemmän kiinnostavien urheilulajien liittojen rahoituskykyä. AK toivoo, ettei komissio väheksy urheilijan ja hänen perheensä osuutta rahoituksessa eikä myöskään tuhansien vapaaehtoisten panoksia.

3.2. Kansallisten liittojen asema (kohta 4.1)

3.2.1. Eurooppalaisessa urheiluhallinnossa vallitsee Euroopan unionin tasolla yhden liiton periaate ja kunkin jäsenvaltion oikeudellisista puitteista riippuen valtakunnallisten ja alueellisten liittojen periaate. AK:n mielestä on eurooppalaisen urheilun kannalta tärkeää, että tätä sääntöä varjellaan poliittisin ja hallinnollisin toimin. EU:n kaupallisen lainsäädännön avulla tulisi tukea tällaista valintaa.

3.2.2. Kehittyneessä eurooppalaisessa urheilussa (urheilun eurooppalainen malli) jokaisella liittorakenteen tasolla (pyramidimalli) on erityisroolinsa. Pyramidin huipulla Euroopan urheiluliittojen ensisijaisena tehtävänä on laatia tekniset ja kilpailusäännöt sekä organisoida ne Euroopan tasolla ja edistää kansallisten liittojen yhteistoimintaa urheilun kehittämiseksi. Yksi liittojen perustehtävistä on myös varmistaa urheilun kaikilla tasoilla urheilijoiden kehittymisen edellyttämät puitteet ja jatkuva seuranta. Kysymys siitä, voidaanko eurooppalaista liigaa johtaa kunnollisesti ja tehokkaasti, on asianomaisten liittojen ratkaisuvallassa.

3.2.3. AK korostaa, että vain harvoilla liitoilla (jalkapallo, tennis, autourheilu) on todellisia kaupallisia mahdollisuuksia. Kansalliset liitot pystyvät yleensä suoriutumaan kaupallisista tehtävistään.

3.2.4. Euroopassa laajalti toimivalle käsitteelle "Urheilu kaikille" on ominaista yksilöllinen, urheilujärjestöistä riippumaton urheiluharrastus. Se on merkittävä edistysaskel väestön hyvinvoinnin ja terveyden kannalta. Julkisen sektorin tai julkisyhteisöjen panostukset asiaan ovat sopiva vastaus tämän tyyppiselle toiminnalle. AK tähdentää, ettei se ole mitenkään ristiriidassa omiin aloihinsa paremmin soveltuvia vastauksia etsivien urheiluliittojen aloitteiden kanssa.

3.2.5. AK:n mielestä ei ole todennäköistä, että liitot menettäisivät perus- tai huipputasoon jäsenensä, jos olosuhteet sallivat valtakunnallisten ja eurooppalaisten liittojen kasvavan riittävän voimakkaiksi.

3.2.6. AK tähdentää, että liittojen pitää voida päättää täysin itsenäisesti, millaisia tapahtumia, toimia tai kilpailuja ne haluavat järjestää Euroopan tasolla. Tässä asiassa EU:n tehtävä on vain luoda yhteiskunnalliset ja taloudelliset puitteet, jossa urheilu voi kehittyä tyydyttävällä tavalla.

3.3. Suljetut sarjat (kohta 4.2)

3.3.1. AK korostaa, että kysymys on lähinnä tekninen. Välttämättömät päätökset on tehtävä asianomaisissa liitoissa, koska kysymys on niiden vastualueista. Valtion ei pidä puuttua asiaan. Jos liitot eivät kuitenkaan ole riittävän vahvoja ratkaistakseen itse näitä kysymyksiä solidaarisuuden hengessä, täytyy aina soveltaa terveen taloudenpidon periaatteita.

3.4. Solidaarisuus (kohta 4.3)

3.4.1. AK korostaa, että solidaarisuus kuuluu urheilun perusperiaatteisiin. Solidaarisuuden käsite määrää paljolti urheilun kasvatuksellisen ja sosiaalisen roolin. Tämä sosiaalinen näkökohta on yksi Euroopan yhteisön perustekijöistä, ja Wienin Eurooppa-neuvosto (joulukuu 1998) toivoi erityisesti, että se säilytettäisiin yhteisössä. Urheilu ei voi saada "erityiskohdetulua" muutoin kuin sillä ehdolla, että toiminta on solidaarista kaikilla urheilun tasoilla. Se koskee yhtäällä seuroja, joiden tulee antaa panoksensa alueellisille ja yliajueellisille urheiluliitoille, ja toisaalla liittoja, joiden on huolehdittava velvoitteistaan seuroja ja näiden jäseniä kohtaan.

3.4.2. EU:n urheilupolitiikan yhtenä tavoitteena tulisi olla urheilumaailman etuoikeutettujen lajien ja nuoriso- ja amatööriurheilun välisen erottelun torjuminen. Asiaa ei tule käsitellä ammattimaisen ja kaikille tarkoitetun urheilun jaon perusteella, sillä nämä urheilun harrastusmuodot ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa ja kosketuksissa toisiinsa.

3.4.3. Kysymys solidaarisuusperiaatteesta kiinni pitämisestä riippuu ylikansallisten sarjojen perustamisesta. Jos tällaisia sarjoja perustetaan eurooppalaisen liiton alaisuuteen, solidaarisuuden periaate on "sovellettavissa". Jos tämän liiton ulkopuolella kuitenkin perustetaan suljettu sarja, täytyy aina soveltaa hyvän taloudenpidon periaatteita.

3.4.4. AK:n mielestä niiden harvojen liittojen, jotka pystyvät saamaan merkittäviä tuloja kaupallisesta toiminnasta ja lähetys-oikeuksista, pitäisi voida saada poikkeuslupia esimerkiksi kilpailuihin osallistumista koskevien rajoitusten osalta.

3.4.5. Kansalliset ja eurooppalaiset urheiluliitot eivät ole toistaiseksi noudattaneet solidaarisuusperiaatetta asianmukaisesti. Melkein kaikki televisio-oikeuksien myynnistä saadut tulot jäävät ammattilaissektorille. (Mahdollisimman) suuri osa näistä tuloista pitäisi tulevaisuudessa siirtää nuoriso- ja amatööriurheiluun, jotta paikallis- ja aluetason julkisyhteisöjen urheilubudjetit voitaisiin supistaa.

3.4.6. Tasavertaisuuden periaatetta ei ole vielä pantu täytäntöön, mutta sitä voitaisiin soveltaa, jos tietyt hyvän taloudenpidon säännöt liitettäisiin velvoittavasti asianmukaisten ehtojen noudattamiseen.

3.5. Urheilun edistäminen (kohta 4.4)

3.5.1. Kysymys urheilun edistämistavoitteen saavuttamiskeinoista on otettu esiin kohdassa 3.4.6.

3.5.2. Urheilun julkinen rahoitus perustuu toissijaisuusperiaatteeseen ja tulee kysymykseen vain silloin kun seurat ja yhdistykset ovat kykenemättömiä täyttämään asianmukaisesti ja omavaraisesti yhteiskunnallista tehtäväänsä. Seurojen ja yhdistysten omia osuuksia täytyisi siten täydentää kaupallisesta toiminnasta saaduilla varoilla.

3.5.3. AK katsoo, että turvautuminen julkiseen rahoitukseen on perusteltavissa vain niillä urheilun aloilla, jotka liittyvät yleiseen etuun (hyvinvointi) tai voittoa tavoittelemattomaan toimintaan. Se sulkee pois ammattuurheilun ja urheilujärjestöjen kaupallisen toiminnan edistämisen julkisen rahoituksen turvin.

3.5.4. AK korostaa, että muutamia harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta (jalkapallo, tennis, autourheilu) kansalliset liitot eivät pysty rahoittamaan omin varoin nuoriso- ja amatööriurheilua. Se tarkoittaa, että näiden sektorien edistämisen osalta ne ovat riippuvaisia alueyhteisöistä (kunnat ja osavaltiot).

3.5.5. Kysymystä siitä, voidaanko urheilua edistää asianmukaisesti suljetun sarjajärjestelmän avulla, on käsitelty edellä kohdassa 3.3.

3.6. Urheilun eurooppalainen malli (kohta 4.5)

3.6.1. AK:n mielestä Euroopassa kehittynyttä urheilujärjestelmää tulisi periaatteessa tukea ja ylläpitää. AK korostaa, ettei hallituksille kuulu urheilujärjestöjen ja -rakenteiden valvonta. Tämän tehtävän täytyy edelleenkin kuulua itsenäisille urheilujärjestöille. Se katsoo kuitenkin, että valtiolla on oltava sääntelevä rooli luodakseen sellaisen ympäristön, jossa urheilu ja urheilujärjestöt voivat kehittyä voidakseen täyttää oman tehtävänsä.

3.7. Toinen luku: urheilu ja televisio

3.7.1. Urheilua ja televisiota koskeva luku luo varsin täsmällisen katsauksen esiin tulevista ongelmista, joskin analyysi on paikoitellen pinnallinen, virheellinen ja tiettyssä mielessä jopa epätarkka. AK:n mukaan esimerkiksi urheilu ja televisio ovat kehittyneet rinnan vain muutamassa harvassa joukkoviestimien suosimassa lajissa, jotka houkuttelevat yleisöä enemmän kuin joukkourheilu.

3.7.2. Tiedotusvälineillä on merkittävä vaikutus urheilun kehittymiseen, mutta annettu esimerkki ei anna ilmiöstä oikeaa kuvaa. On väärin väittää, että televisiolähetyksistä saaduista tuloista olisi tullut useimmille urheilulajeille suurin rahoituslähde. Se koskee vain joitakin harvoja urheilulajeja, joilla on riittävä suosio televisiossa.

3.7.3. Viestimien suosimien vähälukuisten lajien korostaminen on ymmärrettävää televisiointimarkkinoiden asemaan nähden, mutta sen ei pitäisi jättää pimentoon koko muuta urheilumaailmaa, joka taloudellisessa mielessä edustaa paljon laajempaa piiriä. Koska televisiolajit vaikuttavat epäsuorasti koko urheilun kirjoon Euroopassa, tätä sektoria koskeva lainsäädäntö vaikuttavat niin keskipitkällä kuin pitkällä tähtäimellä eurooppalaisen urheilun tuleviin rakenteisiin ja organisaatioon. Tähän urheiluun suurin osa eurooppalaisista samastuu jonkin seuran tai yhdistyksen jäsenenä tai jopa niiden ulkopuolella.

3.8. Kollektiivinen myynti ja yksinoikeuden kesto (kohta 9.1)

3.8.1. Euroopassa urheilu muotoutuu pääosin yhdistyksissä ja seuroissa, jotka tarjoavat yleisölle merkittäviä ja täydellisiä palveluja antamalla sen käyttöön urheilutilat ja antavat jokamiehelle mahdollisuuden osallistua kilpailuihin kaikilla Euroopan unionin alueilla. Tällaisia pyrkimyksiä kannattaa tukea ja kannustaa julkisin varoin ennen kaikkea aluetasolla, joka on kehittynyt toissijaisuuden ja solidaarisuuden periaatteen mukaisesti. Toissijaisuusperiaate edellyttää, että julkinen rahoitus voi olla yksinomaan täydentävää eli saatavilla olemassa olevien varojen ja keinojen lisäksi.

3.8.2. Solidaarisuuden periaate edellyttää, että rajallisen lajimäärän tuottamien voittojen ei pitäisi kasautua urheilumaailman etuoikeutettujen piirien käsiin, vaan niitä tulisi käyttää nuoriso- ja amatööriurheilun kallishintaisten sektorien rahoituksen tukemiseen. Pyrkimykset yksityistää "kaupallisesti toimivat urheilulajit" ja edistää nuorisourheilua julkisin varoin pitäisi estää. Se on mahdollista vain silloin kun urheilujärjestöt pystyvät antamaan enemmän tukea. Tämän tulisi olla EU:n urheilupolitiikan tavoitteita.

3.8.3. Tärkeä ja sopiva keino asettaa yhteiset (tai järjestöjen) edut yksityisten edelle on tekijän-, lähetys- tai televisio-oikeuksien kollektiivinen myynti (esimerkiksi useiden järjestöjen välisessä yhteistyössä).

3.8.4. Vain muutamat liitot (jalkapallo, tennis, autourheilu) saavat tuntuvia tuloja kollektiivisesta myynnistä. Niitä pitäisi kehottaa tekemään ehdotuksia eriytetystä ja avoimesta tulojakojärjestelmästä ja esittämään ne komissiolle. AK:n mielestä mahdollisimman suuri osa televisio-oikeuksien tuloista pitäisi suunnata nuoriso- ja amatööriurheiluun alueellisten urheilubudjettien keventämiseksi.

3.8.5. Toimielimien välinen koordinointi on myös oleellista tehokkaan yhteistyön aikaansaamiseksi ammattuurheilun sekä nuorten ja suuren yleisön urheilun välille. Tällainen koordinointi voi toimia joko kummankin sektorin kattavan urheilujärjestön piirissä tai sopimus pohjalta.

3.8.6. Pitäisikö kollektiivinen myynti sallia tasapuolisen kilpailun takeena vai olisiko se kytkettävä solidaarisuusrahastoon? AK:n mielestä, kuten kohdassa 3.8.2 esitettiin, mahdollisimman suuri osa edunsaajille ja/tai urheiluseuroille verottomista televisiointituloista pitäisi ohjata nuoriso- ja amatööriurheiluun. Kysymys solidaarisuusrahastosta ei ole tässä yhteydessä niinkään tärkeä.

3.8.7. Liitot järjestävät tiedotusvälineiden kannalta kaupallisesti kiinnostavat urheilutapahtumat ja -kilpailut tietyissä jaksoissa (kilpailut, turnaukset, cupit). Riittäisi, että yksinoikeudet myönnettäisiin vain yhdelle jaksosta. Täytyisi myös toimia niin, että oikeuksien haltija sallisi niiden myynnin kolmansille osapuolille tai hoitaisi myynnin itse.

3.8.8. Liittojen tulisi järjestää tarjouskilpailu silloin kun ne käyttävät kollektiivisia myyntioikeuksiaan.

3.9. Urheilun ja audiovisuaalialan yhdentyminen (kohta 9.2)

3.9.1. AK katsoo, että tiedotusvälineiden tai teollisuuden harjoittama kansallisten sarjaseurojen osto tai valvonta suosii lahjontaa urheilussa. Liitoilla pitäisi olla säännöissään lailliset keinot torjua tällaiset ostot.

3.9.2. Urheiluseurojen muuttuminen kaupallisiksi järjestöiksi tekisi mahdolliseksi tällaisen yhdentymisen ja monien kilpailutoimintaan osallistuvien seurojen valvonnan. Se lisäksi kilpailutulosten manipulointia ja vaarantaisi urheilun tulevaisuuden.

3.9.3. Urheilun etiikan varjelemisen nimissä yritysten ei pitäisi saada ostaa urheiluseuroja. Se olisi vastoin urheilun periaatteita ja urheilujärjestöjen yhteistoiminnan tavoitteita.

3.10. Oikeus tiedonsaantiin (kohta 9.3)

3.10.1. AK:n mielestä maksutelevisio on uhka urheilulle, jos maksulliset kanavat saavat liian pitkäaikaiset yksinoikeudet, joita on periaatteessa mahdoton hyväksyä. Ne voisivat tuntee houkutusta maksaa suuria rahasummia oikeuksien hankkimiseksi päästäkseen markkinoille tai laajentaakseen markkina-osuuksiaan. Se häittäisi merkittävästi yleisön mahdollisuuksia seurata suuria urheilutapahtumia televisiosta ja vääristäisi markkinoita. Urheiluliikkeen yhteiskunnallisen tehtävän takaimiseksi on luotava asianmukainen oikeusperusta maksutelevisiolle, jonka hankkimat yksinoikeudet tiettyjen kilpailujen televisiointiin nakertavat kaikille kuuluvaa oikeutta nauttia urheilusta katsojina.

3.10.2. Yhteiskunnallisen ja poliittisen vastuun sekä solidaarisuuden periaatteen nimissä urheiluliittoja pitäisi kannustaa hylkäämään sopimukset, jotka tosin turvaisivat niille lyhyen aikavälin taloudelliset voitot mutta estäisivät suurta yleisöä näkemästä urheilutapahtumia televisiosta. Tällainen käytäntö häittäisi urheilun kehitystä Euroopassa ja kääntyisi lopulta liittojakin vastaan.

3.10.3. Jos kanavista tulee eurooppalaisten seurojen pääasiallisia osakkeenomistajia, ne vaikuttavat Euroopan urheilun johtotahojen päätöksiin. Toisin sanoen ne pääsevät vaikuttamaan entistä enemmän pelin sääntöihin suurimittaisen viihteen nimissä ja vaikuttavat ennen kaikkea koko painoarvoltaan kilpailujen järjestelyihin ja aikatauluihin. Tämä muodostaakin uhan urheilun etiikalle.

3.10.4. Jotta voidaan välttää tilanne, jossa koodatuilla tai maksullisilla kanavilla on monopoli tärkeiden urheilukisojen lähettämisessä, kaikkien jäsenvaltioiden tulee ehdottomasti soveltaa rajatonta televisiota koskevaa direktiiviä. Näin voidaan taata, että televisiolla on vapaa pääsy tärkeisiin urheilutapahtumiin.

3.11. Julkisen television tehtävä (kohta 9.4)

3.11.1. Julkisen television ensisijainen tehtävä julkisena palveluna edellyttää, että sen kanavat esittävät kaikkien urheilulajien kirjon ja turvaavat lajeille riittävästi julkisuutta. Televisio muokkaa mielipiteitä ja kasvattaa poliittista ajattelua, mutta sen perinteisiin tehtäviin kuuluu myös kulttuurinen ulottuvuus sanan kulttuuri laajassa merkityksessä, johon kuuluu tietenkin myös urheilu.

3.11.2. Toistaiseksi julkiset kanavat hoitavat tätä tehtävää vaivoin tai eivät hoida ollenkaan. Niitä täytyy painostaa enemmän, jotta ne täyttäisivät velvollisuutensa.

3.11.3. Julkisen television pitäisi esitellä pienimuotoisia urheilulajeja, koska julkinen palvelu kuuluu sen tehtäviin. Saksassa julkisten kanavien on varattava sopiva lähetysaika kaikille urheilulajeille, myös "vähemmistöasemassa" oleville.

3.11.4. Ensimmäisestä kysymyksestä AK ei ole samaa mieltä komission kanssa, jonka mukaan urheiluhjelmat eivät kuulu julkisen palvelun tehtävien piiriin. Olisi kuitenkin hyvä laatia lista kriteereistä, joilla voidaan määritellä, kuuluuko tietty tapahtuma puhtaasti viihteen luokkaan, jolloin sitä ei pitäisi lähettää julkisen kanavan kautta, vai onko kyse urheilun luonteeseen ja tavoitteisiin keskittyvästä tilaisuudesta, joka täten kuuluisi julkisen palvelun piiriin.

3.12. Kolmas luku: urheilu ja sosiaalipolitiikka

3.12.1. Kolmannessa luvussa komissio puuttuu urheilun sosiaaliseen puoleen. Se tuo esiin urheiluharrastuksen synnyttämät yhteiskunnalliset tehtävät ja niiden soveltamisalat, toisin sanoen a) koulutus, b) ympäristö, c) terveys, d) työllisyys.

3.12.2. Aikamme sosiaalisten haasteiden edessä voimme todella todeta yhteiskunnallisten järjestöjen ja usein myös poliittisten päättäjien monopolisoivan urheilun. Samanlainen ilmiö on todettavissa terveyden ja hyvinvoinnin alalla, jonka yksityinen sektori on ominut puhtaasti kaupallisiin tarkoituksiin (kuntosalit).

3.12.3. Koulutuksen osalta AK katsoo, että EU:lla on keskeinen tehtävä urheiluliikelle välttämättömien pätevyysien tunnustamisessa. EU:n tulisi myös helpottaa niin urheilijoiden kuin ohjaajien ja valmentajien siirtymistä muihin jäsenvaltioihin harjoittamaan ammattiaan poistamalla vapaan liikkuvuuden tiellä olevat esteet.

3.12.4. Alueiden komitea korostaa, että urheilu, joka on osa yhteiskuntamme kulttuuria, välittää yksilökohtaisia ja yhteiskunnallisia arvoja sekä vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin ja hänen sopeuttamiseensa yhteiskuntaan. Kysymys on tärkeistä arvoista, jotka ovat peräisin urheiluharrastuksesta ja urheiluliikkeen rakenteesta.

3.12.5. Voidaankin esittää kysymys: "Jos urheilua käytetään muihin tarkoituksiin kuin vapaa-aikaan ja itsensä ylittämiseen, voiko se antaa päteviä vastauksia yhteiskuntamme ongelmiin? Jos voi, niin tarvitseeko tällainen välineellistäminen aivan oman, urheiluliikkeelle ja sen hengelle vieraan politiikan?"

3.12.6. Urheiluliike on kiinteä osa yhteiskuntaamme. Alueiden komitea tähdentää, ettei mikään voi urheiluseuraa paremmin kehittää tätä ajatusta ja auttaa nuorta kehittämään persoonallisuuttaan ja hyvinvointiaan sekä edistää hänen sopeutumistaan yhteiskuntaan vaikkapa urheilun piirissä. Keskeinen osa urheiluliikkeen yhteiskunnallista tehtävää on myös edistää vammaisten integroitumista yhteiskuntaan, olivatpa heidän vammansa sitten ruumiillisia tai henkisiä. On siis syytä tunnustaa ja vahvistaa urheiluliikkeen tehtävä. Se vaatii urheiluliikkeen todellista huomioimista yhteiskunnallisena osatekijänä. AK korostaa, että urheiluseurat eivät ole yrityksiä ja että urheiluliitot eivät ole teollisuusyhdistyksiä kauppa oikeudellisessa mielessä, vaan liittoja jotka täyttävät julkisia tehtäviä pääasiallisesti kansalaisten vapaaehtoisen toiminnan pohjalta. Siitä huolimatta urheiluala on merkittävä taloudellinen sektori, joka edustaa yhteensä yli 1,5 %:a EU:n bruttokansantuotteesta ja tarjoaa palveluelinkeinona runsaasti työtilaisuuksia.

3.12.7. AK pitää tärkeänä, että urheiluliikkeen ja EU:n väliset suhteet voisivat perustua urheilijoiden henkilökohtaisten oikeuksien kunnioitukseen, urheiluliikkeen itsenäisyyteen ja kykyyn kehittää ja muuttaa yleismaailmallisen urheiluliikkeen sääntökehystä. Toisaalta komission on oman toimivaltansa puitteissa pystyttävä vaikuttamaan urheilijan henkilökoh- taiseen suojeluun ja kehitykseen.

3.12.8. Varoittava sana on kuitenkin paikallaan. On väärin kuvitella, että urheilun johtaminen sääntöjen ja kiertokirjeiden avulla olisi laiskanvirka. Urheilu on erittäin epäyhtenäinen ala niin urheilun kuin politiikan tasolla.

3.12.9. Sen lisäksi, että jokaisella urheilulajilla on omat erityispiirteensä, urheilun institutionaalinen käsitys vaihtelee unionin eri maissa (ks. liite) ja vaikeuttaa siten Euroopan tason koordinoitua.

3.12.10. Lisäksi ne urheilutoimintaan kuuluvat eri aspektit, joihin EU voisi puuttua, koskevat hyvin erilaisia aloja kuten opetusta, terveyttä, ympäristöä, työllisyyttä, koulutusta, perusrakenteita jne. Useimmissa tapauksissa nämä alat eivät kuulu jäsenvaltioiden urheiluministerien toimivaltaan.

3.12.11. Alueiden komitea korostaa, että Euroopan komission luoma kokonaisvaltainen urheilupolitiikka täytyy viitoittaa oikein, jotta urheiluliike saisi säännöt, jotka turvaisivat

jokaiselle mahdollisuuden harrastaa urheilua kaikilla eri ta- soilla.

3.13. Urheilu ja yhdenvertaiset mahdollisuudet

3.13.1. AK painottaa, että yhdenvertaisten mahdollisuuksien periaatteelle nojaava "urheilu kaikille" -politiikka kuuluu kiinteästi urheilun eurooppalaiseen malliin, ja sitä täytyy tukea ja edistää. Näin ollen kaikille kansalaisille, myös vammaisille, iästä, sukupuolesta, rodusta, yhteiskunnallisesta tai taloudelli- sesta asemasta riippumatta, on taattava mahdollisuus harrastaa urheilua. Tähän lähestymistapaan kuuluvat myös sellaisia edellytyksiä luovat toimenpiteet, joilla rohkaistaan nuoria tyttöjä ja naisia osallistumaan urheilutoimintaan sekä päättävien ja hallinnollisten elinten johtotehtäviin ottamalla huomioon heidän tarpeensa, kuten aiheesta "Tyttöjen ja poi- kien tasavertaiset vapaa-ajanviettomahdollisuudet ja tasavertai- suus erityisesti EU:n nuoriso- ja liikuntaohjelmissa" annetussa AK:n lausunnossa korostettiin. Urheilun harrastusmahdolli- suus edellyttää urheiluvälineiden kehittämistä. Tietyissä Eu- roopan unionin maissa keskustellaan nykyään koulunkäynti- rytmin muuttamisesta, mikä aiheuttaa perusrakenteiden käytön tehostamista. Näin ollen alue- ja paikallisyhteisöjen on varauduttava investointeihin, sillä ne ovat vastuussa koulujen urheiluvälineistä.

3.14. Urheilu ja doping

3.14.1. AK panee tyytyväisenä merkille, että Wienin ko- kouksessaan 11.–12.12.1998 Eurooppa-neuvosto korosti tar- vetta lujittaa taistelua dopingia vastaan ja kehotti jäsenvaltioita, komissiota ja kansainvälisiä urheilujärjestöjä tutkimaan erityi- sesti eri maissa vallitsevien käytäntöjen koordinoitua paranta- mista.

3.14.2. AK korostaa, että kansallisten toimien koordinoi- tia ja yhdenmukaistamista tarvitaan ennaltaehkäisyyn, tutki- muksen ja rangaistusten tehostamiseksi, koska kyseessä on rajatylittävä ongelma. Siten AK kannattaa Euroopan parlamen- tin vetoamusta sen puolesta, että komissio tekisi ehdotuksia yhdenmukaistetun kansanterveyspolitiikan luomiseksi taiste- lussa dopingia vastaan (pääöslauselma 17.12.1998).

3.14.3. AK korostaa eritoten tarvetta laatia yhteinen lista EU:ssa kielletyistä aineista. Näin välttyttäisiin oudolta tilanteelta, jossa tietyt aineet olisi kielletty toisissa maissa ja sallittu toisissa.

3.14.4. AK toteaa, että helmikuussa 1999 pitämässään maailmankonferenssissa Lausannassa KOK teki ehdotuksen kansainvälisen antidoping-viraston perustamisesta. AK:n mie- lestä tällainen viraston tulee olla itsenäinen ja turvata tarkkailun ja rangaistusten vähimmäisnormien valvonta ja noudatta- minen.

3.14.5. AK panee tyytyväisenä merkille Paderbornissa 31.5.–2.6.1999 pidetyn EU:n urheiluministerien epävirallisen kokouksen päätelmät, joissa korostettiin, että Lausannessa pidetty dopingia käsitellyt KOK:n maailmankonferenssi osoitti olevan tärkeää ja Euroopan etujen mukaista luoda yhtenäinen kanta antidoping-viraston perustamiseen. Päätelmissä hyväksyttiin asiaa koskeva koordinointi Euroopan neuvoston kanssa ja kannatettiin riippumatonta ja avointa kansainvälistä antidoping-virastoa, jonka toimintaan myös Euroopan unioni osallistuu.

3.14.6. AK toteaa, että jopa hyvin nuoret urheilijat (joskus jopa 12-vuotiaat) käyttävät dopingaineita ja haluaa kiinnittää erityistä huomiota nuorten varjelemiseen tältä käytännöltä. Tässä mielessä se kannattaa niin ikään Euroopan parlamentin vetoomusta valistus- ja kasvatuskampanjoiden puolesta ennen kaikkea kouluissa sekä seurojen ja nuorisjärjestöjen piirissä.

3.14.7. Tässä yhteydessä AK huomauttaa, että on vastustettava urheilun hillittömiä kaupallistamispyrkimyksiä ja urheilun julkisen kuvan väärentämistä tiedotusvälineissä. Sellaiset toimet voivat tuhota puhtaasti urheilulliset arvot, kun suorituksia väärennetään dopingin avulla.

4. Päätelmät

4.1. Urheilu kuuluu eurooppalaisten arkeen. Yli 100 miljoonaa Euroopan kansalaista harrastaa urheilua ja kuuluu tuhansiin urheiluseuroihin, -yhdistyksiin ja -liittoihin. Niinpä urheilu on kansalaisten Euroopalle väline, joka muita paremmin pystyy vaikuttamaan identiteetin muodostumiseen ja joka pedagogisilta sekä terveyttä ja integraatiota edistävilta voimavaroiltaan on kulttuurinen ja yhteiskunnallinen ilmiö, jonka merkitys Euroopan alueiden ja kuntien ihmisille samoin kuin koko Euroopan yhdentymisprosessille tunnustetaan ja ymmärretään yhä paremmin.

4.2. Euroopan unionin urheilupolitiikassa on siis luotava ja kehitettävä Euroopan lainsäädännön muutoksilla sopivat puitteet, jotta urheilu Euroopan alueilla ja kunnissa voisi täyttää menestyksellisesti merkittävät sosiaaliset tehtävänsä ja kehittyä toissijaisuuden periaatteen, kansallisten, alueellisten ja paikallisviranomaisten vastuualueiden sekä urheilujärjestöjen

itsenäisyyden kunnioittamisen pohjalta. AK on tyytyväinen 31. toukokuuta – 2. kesäkuuta 1999 Paderbornissa urheiluasi-oita käsitelleen epävirallisen ministerikokouksen esittämään ehdotukseen, että komissio perustaisi työryhmän selvittämään sitä, miten urheiluasiat voitaisiin ottaa huomioon EU:n perustamissopimuksessa. Läheisyysperiaatteen noudattaminen on todellakin ensisijaisen tärkeää, sillä alue- ja paikallisyhteisöillä on merkittävä rooli sosiaalisen syrjäytymisen torjunnassa. Ne voivat käyttää urheilua integrointikeinona. Niille on siis annettava asianmukainen liikkumavara toteutettaessa Euroopan unionin kokonaisvaltaista urheilupolitiikkaa.

4.3. AK panee tyytyväisenä merkille Olympiassa 20.–23.5.1999 pidetyn EU:n ensimmäisen urheilukonferenssin päätelmät, joissa korostettiin, että eurooppalaisella urheilulla on monimuotoisuudestaan huolimatta yhteisiä piirteitä, joita on varjeltava kaupallisilta vääristymiltä. Konferenssissa korostettiin, että demokratia ja solidaarisuus, kaksi eurooppalaisen urheilun leimaa-antavaa piirrettä, tulee säilyttää ja että urheilun tulisi kyetä sopeutumaan uuteen kaupalliseen toimintaympäristöön menettämättä identiteettiään ja riippumattomuuttaan, johon sen yhteiskunnallinen ulottuvuus perustuu.

4.4. AK toteaa, että EU:lle perustamissopimuksessa annettu toimivalta on toistaiseksi rajoittunut urheilun taloudellisiin näkökohtiin, ja näin urheilun perusteet ja sen merkitys kansalaisten Euroopalle ovat jääneet aivan liian piiloon. AK:n mielestä on syytä kehittää eurooppalaista urheilupolitiikkaa, joka korostaisi enemmän urheilun keskeistä asemaa Euroopassa kulttuurin ja sosiaalis-taloudellisesta näkökulmasta ja joka sellaisten puhtaasti taloudellisten kysymysten ohella kuin urheilukilpailut ja sopimusoikeudet, ammattiurheilijoiden vapaa liikkuvuus tai televisio ilman rajoja käsittelee seuraavallaisia aiheita: urheilun vaikutus Agenda 2000:een, seurojen ja säätiöiden yleishyödyllisyys, luottamustoimien erityinen merkitys, urheilun panos eurooppalaisessa vapaaehtoispalvelussa, sen vaikutus Euroopan nuorisohjelmien kehitykseen, vammaisten integraatioon, naisten aseman parantamiseen, taisteluun huligaaneja vastaan tai tupakan ja alkoholin mainoskiellon vaikutukset urheilutilaisuuksien rahoitukseen.

4.5. Urheilun kehitys Euroopan alueilla ja kunnissa riippuu myös Euroopan tasolla määritellyistä yleisistä ehdoista. Urheilun tulevan eurooppalaisen mallin pitäisi siis pyrkiä säilyttämään ja kehittämään Euroopan urheilurakenteita ”urheilun eurooppalaista mallia” silmällä pitäen.

Bryssel 16. syyskuuta 1999.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Manfred DAMMEYER

LIITE

alueiden komitean lausuntoon

URHEILURAKENTEET EUROOPASSA

SAKSA

URHEILUN YLEISKUVA

Saksa on 16 osavaltiosta koostuva liittotasavalta. Tämä federalistinen järjestelmä jakaa vastuualueet urheilupolitiikassa.

Järjestäytynyt urheilu kuuluu pääasiallisesti hallituksesta riippumattomille urheilujärjestöille.

Liittohallitus, osavaltiot ja paikallishallinto huolehtivat oikeusperustasta ja aineellisista tarpeista ja tukevat urheilujärjestöjen toimintaa, silloin kun näiden taloudelliset ja henkilöresurssit ovat riittämättömät. Kaikki markkinointi hoidetaan läheisyysperiaatteen mukaisesti. Urheilun vastuualueiden jako sekä suojele ja markkinointi kuuluvat osavaltioille.

Liittohallitus huolehtii ennen muuta niin valtakunnallisesti merkittävistä kuin ylikansallisista urheiluasioista.

ITÄVALTA

URHEILUN YLEISKUVA

Itävallassa urheilun organisaatio perustuu itsenäisesti toimiviin liittoihin ja seuroihin.

Valtiovalta ottaa kuitenkin vastuun erilaisista tukitoimista lähinnä yhdeksän osavaltion mutta myös liittovaltion tasolla.

Valtakunnallinen taso

Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa yksinomaan koulu-urheilusta liikuntakasvatuksen puitteissa. Muut tehtävät, kuten urheilujärjestöille, seuroille ja paikallishallinnolle myönnettävät avustukset sekä valtakunnallisesti merkittävien urheilutapahtumien järjestäminen, kuuluvat vastedes liittokanslerin virastolle.

Aluetaso

Lain mukaan urheiluasiat kuuluvat maan yhdeksän osavaltion itsehallinnon piiriin, ja ne ovat siis vastuussa urheilun edistämisestä yleensä. Hallinnollisesti urheilusta huolehtivat urheiluneuvostot (Landessporträte). Liittovaltio ja osavaltiot koordinoivat yhdessä kansallisesti tärkeitä edistämistoimia.

BELGIA

URHEILUN YLEISKUVA

Belgiassa urheiluelämä on järjestäytynyt vapaaehtoiselta ja vapaalta pohjalta, ja siitä vastaavat urheilujärjestöt. Julkisen vallan lähinnä täydentävään rooliin kuuluu urheiluharrastuksen suosiminen ja yksityisen aloitteellisuuden tukeminen tietyin ehdoin. Tämä ei estä julkista valtaa käynnistämästä omia hankkeitaan (*Sport pour tous*, urheiluohjaajien koulutus, jne.).

Urheilu on osa kulttuuria ja kuuluu näin ollen Belgian kolmen kieliyhteisön toimivaltaan.

TANSKA

Tanskassa urheilu kuuluu lähinnä hallituksesta riippumattomaan sektoriin ja perustuu amatööriyteen. Vaikka julkisen vallan urheilulle myöntämä tuki kasvaa jatkuvasti, vapaaehtoisten järjestöjen vapautta ja itsenäisyyttä paitsi arvostetaan, myös pidetään tärkeänä välineenä demokratian käytännön opetuksessa. Julkisen vallan on luotava tarpeelliset puitteet urheilun harrastamiselle, kun taas vapaaehtoisten järjestöjen tehtäviin kuuluu näiden puitteiden elävöittäminen.

Julkinen ja vapaaehtoinen sektori suosivat mieluummin urheilua virkistävänä harrastuksena kuin kilpaurheilua ja antavat etusijan paikallistasolle.

Paikallisviranomaiset myöntävät taloudellista apua paikallisille urheiluseuroille. Se koostuu investoinneista urheilulaitosten rakentamiseen ja ylläpitoon sekä lisäksi avustuksista paikallisille seuroille ja urheiluhallien ja -kenttien vuokrien maksuun.

ESPANJA

Espanjan urheiluelämä on nykyään järjestetty julkisen ja yksityisen sektorin välisen yhteistyön pohjalta. Molemmat sektorit ovat vastuussa liikunnan ja urheilun edistämisestä.

Tärkeimmät julkiset organisaatiot ovat:

- ylin urheiluneuvosto
- periaatteessa jokaisella itsehallintoalueella toimiva oma urheiluhallinto
- paikallistasolla toimiva urheilusta vastaava neuvosto.

Yksityisellä sektorilla urheilun organisaatio noudattaa hallinnollisen vastuun jakoa:

1. valtakunnallisella tasolla
 - Espanjan olympiakomitea (COE)
 - lajiliitot
 - ammattiliigat ammattijoukkueineen
 - tietyt monien urheilulajien yhdistykset
2. itsehallintoalueilla
 - eri urheilulajien alueelliset liitot
 - alueelliset urheiluyhdistykset
3. paikallistasolla
 - urheiluyhdistykset ja -seurat.

SUOMI**URHEILUN YLEISKUVA**

Suomalaisen urheilupolitiikan päätavoitteet on määritelty 1980 voimaan tulleessa liikuntalaissa.

Tehtävien jako on seuraavanlainen: urheilusta vastaavan julkisen hallinnon tehtävänä on luoda suotuisat olot urheilulle, kun taas urheilujärjestöt vastaavat urheilutoiminnan järjestämisestä.

RANSKA**URHEILUN YLEISKUVA**

Urheilun organisaatio ja kehitys perustuvat omaleimaiseen järjestelmään, joka yhdistää julkiset rakenteet ja yksityiset ryhmittymät erityislakien ja -asetusten puitteissa.

Näin omintakeiset suhteet urheilun ja liikunnan julkishallinnossa perustuvat niiden tunnustettuun yleishyödylliseen luonteeseen ja takaavat Ranskan urheilujärjestelmän omaperäisyyden.

KREIKKA

URHEILUN YLEISKUVA

Kreikka kehittää urheilujärjestelmäänsä urheilusta vastaavan pääsihteeristön ja opetusministeriön voimin kahta päätavoitetta silmällä pitäen:

- huippu-urheilun taloudellinen ja tieteellinen tukeminen yhteistyössä urheiluliittojen ja liikuntatieteellisten laitosten kanssa
- joukkoliikunnan taloudellinen ja järjestöllinen tukeminen niin keskitetysti kuin paikallistasolla yhteistyössä paikallisten viranomaisten, seurojen ja muiden yhteiskunta- ja urheiluelämän järjestöjen kanssa.

"Urheilu on valtion korkeimmassa suojelussa ja valvonnassa..." (Perustuslain 16 artikla).

IRLANTI

URHEILUN YLEISKUVA

Irlannin urheilupolitiikka perustuu lujasti urheilun eurooppalaisen peruskirjan periaatteisiin, mutta osallistumistasoihin ja strategiaan kohdistuvan tutkimuksen kaltaiset tekijät vaikuttavat myös päätöksentekoon.

Hallituksen urheilupolitiikassa tunnustetaan myös urheiluyhdistysten riippumattomuus ja pyritään vaikuttamaan urheilun kehitykseen.

ITALIA

URHEILUN YLEISKUVA

Urheilutoiminnan järjestävänä voimana on urheiluliike, jonka perustana ovat seurat ja huippuna Italian valtakunnallinen olympiakomitea (CONI).

Valtion rooli on täydentävä, ja sen velvollisuutena on luoda edellytykset sille, että kansalaiset voivat vapaasti harrastaa mieliurheiluaan.

CONI:n "perustuslaissa" (1942) ei siirretty komitealle mitään valtiolle kuuluvaa valtaa, mutta tunnustettiin olemassaolevan urheilujärjestön rooli ja tehtävät, joita se oli hoitanut alusta alkaen.

Valtio turvasi CONI:lle veikkausvaroista tulevan rahoituksen (1948) ja vahvisti sen aseman julkisena organisaationa.

CONI:lla on siis kolme tehtävää, jotka se hoitaa rinnakkain:

- se on hallituksesta riippumaton julkinen järjestö
- se on urheiluliittojen keskusliitto
- se on KOK:n tunnustama valtakunnallinen olympiakomitea.

LUXEMBURG

URHEILUN YLEISKUVA

Luxemburgin urheiluelämälle on ominaista, että itsenäinen urheiluliike ja julkinen valta täydentävät toisiaan ja jakavat tehtävät valtakunnallisella ja paikallisella tasolla.

PORTUGAL**URHEILUN YLEISKUVA**

Valtio osallistuu urheilun organisaatioon urheiluasiain valtiosihteerin kautta; tämä on vastuussa pääministerille ja saa julkishallinnossa apua kolmelta julkiselta järjestöltä: IND:ltä, CEFD:ltä ja CAAD:ltä.

Urheiluasiain valtiosihteeri vastaa hallituksen tasolla urheilusta ja tekee poliittiset päätökset. Operatiivisella puolella hänellä on apunaan kolme julkista organisaatiota, jotka huolehtivat valtion roolin ja tuen koordinoinnista ja kehityksestä hallinnon ja talouden alalla urheilusta vastaavan hallituksen jäsenen johdolla.

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA**URHEILUN YLEISKUVA**

Urheilusta ja vapaa-ajasta vastaavat järjestöt ovat: kulttuuriperinnön ministeriö, Skotlannin asiain ministeriö, Walesin asiain ministeriö ja Pohjois-Irlannin opetusministeriö; Walesin *Sports Council*, Skotlannin *Sports Council* ja Pohjois-Irlannin *Sports Council*; paikalliset viranomaiset; valtakunnalliset yhdistykset; liitot; vapaaehtoinen sektori ja kaupallinen sektori.

Paikallisten viranomaisten velvoitteet urheilua koskevien tarpeiden suhteen on määrätty erilaisissa virallisissa säädöksissä, jotka eivät kuitenkaan ole pakottavia. Paikallishallinnolla ei ole lain mukaan velvollisuutta turvata urheilun harrastamisedellytyksiä.

Englannin, Skotlannin, Walesin ja Pohjois-Irlannin Yhdistyneen kuningaskunnan urheiluneuvostot (*Sports Councils*) ovat urheilun kehitys- ja rahoitustoimistoja ja vastaavat eri tavoin urheilun ja urheiluharrastusten edistämisestä, suoritusnormien nostamisesta sekä perusrakenteiden parantamisesta.

RUOTSI**URHEILUN YLEISKUVA**

Urheilu on Ruotsissa laaja itsenäinen liike, jota hoitaa keskusjärjestö: Ruotsin urheilun keskusliitto.

Paikalliset urheiluseurat ovat kuitenkin urheiluliikkeen perusta.

Ruotsalaisessa järjestelmässä Ruotsin urheilun keskusliitolla on keskeinen asema; vaikka se on ehdottomasti valtiosta riippumaton järjestö, hallitus on antanut sille erilaisia tehtäviä. Hallitus rahoittaa keskusliittoa sekä – ainakin – liittojen hallinnollista työtä.

ALANKOMAAT**URHEILUN YLEISKUVA**

Urheilupolitiikan kehitys ja toteuttaminen ovat yhteisesti julkisen vallan ja itsenäisten urheilujärjestöjen vastuulla. Yksityinen sektori voi vapaasti määrätä omasta politiikastaan, ja julkinen valta tarjoaa rahalliset ja järjestölliset edellytykset sekä perusrakenteet.

Perusperiaatteen mukaan julkinen valta ei toteuta noudatettavaan politiikkaan kuuluvia tehtäviä, kunhan valtakunnalliset urheilujärjestöt pystyvät hoitamaan ne itse. Tämä periaate ei kuitenkaan estä – valtiovallan ja yksityisen yritteliäisyyden välisten suhteiden puitteissa – julkista valtaa säilyttämästä tiettyä itsenäisyyttä noudatetun tai noudatettavan politiikan suhteen koko urheilun kenttää koskevan vastuunsa pohjalta.